

صاحبزادی : احمد تاج الدین
و یعقوب کمال

آبوه بدلی

ممالک عثمانیہ ایچون
سنہ لکی ۵۰ غروش
آئی آیلنی ۲۵ غروش

روسیہ ایچون سنہ لکی
۶ آئی آیلنی ۳ روبلہ
سائر ممالک اجنبیہ
سنہ لکی ۱۲ آئی آیلنی
۶ فرانقدر .

واعتصموا بحبل اللہ جمیعا ولا تفرقوا . . .

تعلیم مسلمانان

۱ ۳ ۲ ۸

وجعلناکم شعوبا و قبائل لتعارفوا

دینی سیاسی تاریخی فلسفی و احوال عالم اسلام سے باعث ہفتہ وار مجلہ

تاریخ تاسی ۳۲۸ مولانا النبی

مدیر مسئول
عثمان جودی

محل ادارہ :
استانبول : پایزیڈ
چادر جیلردہ

اخطار مخصوص :
عالم اسلام و اسلامیہ
عائد مقالات و آثار
مع الممنونہ درج
اولنہ جقدر .

نسخہ سی ۴۰ بارہ

مکتبہ اردو تدریس ، عربیہ و یالکز حقوق مکتبہ
فرانسزجہ ایدی . هر مرکزده بر مکتب ابتدائی و هرمد .
یریت مرکزنده بر مکتب نالی بولنور ایدی . مکتب عالیہ دن
حقوق ، طبیہ ، ابہ ، اجزاجی ، ہندسہ ، لسان و حربیہ
(پیادہ ، سواری ، طوبجی) وار ایدی .

بزی مدنیلشدریمک ادعا سنده بولنان انکلیزر ، مکتب
حربیہ عالیہ نی لغو ایتمکاہ ایشہ باشلا دیلر ؛ طلبہ سی ، مکتب
ابتدائی امتحانی اٹانسنده دوننرا ایچون تشکل ایدن کوچوک
بر مکتبہ اکتفا ایتدیلر . طلبہ ، ایکی سنہ صوکر ضابطہ سنہ
یوکسلیدیلر . بولنرک اقتصداری معدومدر ، دیمہ بی بیہ زائد
کورورم .

انکلیزر ، سودانی استرداد ایتدکن صکرا طلبہ سی ،
اوقومہ و یازمہ بی ایچہ بیلمین سودانیلردن ، انکلیز ضابطانہ
خدمت ایدنلردن تدارک ایدیلر ، خرطومده بر مکتب
حربیہ دہا تأسیس ایتدیلر ، رسمی مکتبہ کی مجاہد
تدریس و اورویاہ اکل تحصیل ایچون طلبہ کوندرمہ بی
یواش یواش الفا ایتدیلر . بر چوق مکاتب ابتدائیہ قبا .
تدریسی کبی مدیریترده بولنان بتون مکاتب تالیہده محو
ایدیلدی . شیمدی ، قاهرہده ایکی ، اسکندریہده بر اولق
اوزرہ بولنلردن یالکز اوج دانہ قالدی . مکتب طبیہ
ومهندسہ خانہده بولنان مصرلی معلمری اخراج ایدرک
بولنرک رینہ انکلیز معلمری اقامہ ایتدیلر و مصرلی معلمرک
عدم کفایتی و لسان عربینک فنونک تعلیمی خصوصندہ غیر
صالح بولنسنی ادعا ایدرک تدریمی انکلیزجہ اجرا ایتدیلر .
ایشہ بوکا مشابہ تدبیرلرلہ سوہ عرفانیہ انحطاط بولدی .
عربجہ و فرانسزجہ رینہ انکلیزجہ قائم اولدی . لسانعزده
یالکز بر لسان صغتیہ اوکریلمہ بیہ باشلائیادی . بتون
علوم ، مکاتب ابتدائیہ نک اوچنجی سنہ نندن اعتباراً
انکلیزجہ تعلیم ایدیلدی .

بوحال ، کیندکجہ دہا فنا درکہلرہ یووارلانقده ایکن
مات ، اویاندی . حقیقت حالی آکلادی . غربتاری ،
مجلس شورادہ بولنان مبعوثاری واسطہ بیہ حقوقی طلب
ایتدی و صداسنی آفاقہ دوغری اعلا ایتدی .

اولان انواع اختراعات و کشفیات و حضرت صانع
لا یزاک بونجہ آثار اعجاز شعارینک ادراکی کبی مزیت
مخصوصہ ایلہ صنوف حیوانات اراسنندہ کسب نمیز ایده .
بیامہ سی مطلق بر قانون رہبرک سائقہ سیلہ حصول پذیر
اولدیغندہ ہیچ بر صاحب شعورک شک و شبہ سی یوقدر .
ایشہ او قانون حکمہ قانون مدنیہ ، شرعاً دین تسمیہ
اولمشدر . او قانون تمدنی یا خود دینی تأسیس ایچون حضرت
الله نوع انساندن بعض ذوات الخاب بیورمشدرکہ عقلاً
فکر آعصرلرنده موقولرنده بولنان سائر انسانلرہ فائق اولد
قاری کبی حسیات قابیلرینک جدیت و حقیقتی جہتیلہده
جملہ یہ مرجحدر .

« مابعدی وار »

قرہ حصار شرقی جزائریمی :

مصطفی کامل

پارسده بر قونغرہ

اسارتلرک ، تغلبلرک مزعج و طاقتسوز ثقلناری آلتندہ
ایکلیہن ، فریاد ایدن و طنزنی قورنارمق ، فغان مظلومانہ .
لرینی جہان انسانیتہ ایشدیریمک مقصد مقدسیلہ مصرده
متشکل (حزب الوطنی) نک فعالیت مستمرہ سی عالمک وبالخاصہ
اسلامیتک آفاقندہ ہر زمان عکس انداز اولقندہ در . محترم
حزبک محترم رئیسناک بر مدت مقدم ، پارسیدہ درونی
تلہفلراہ اعماق قبلندن تصعد ایدن صداسنی محیطمزرہ ایشتد .
رہمی بر وظیفہ بیلیدی کمزردن ایراد ایدیلن نطق اقسام
مہمہ سی ترجمہ ایدیورز .

نطق بروجہ آیدر :

انکلیز اشغالندن مقدم ، مصرده تحصیل ابتدائی ، تالی و عالی
مجاہد ایدی ، معارف نظارتنہ مستشارده تعیین ایدیلدی .
طلبہ نک قسم اعظمی ، حکومتک نفقہ نندن بہر ، اقامت
و اکتسا ایدردی ، طلبہ دن فقیر اولانلر ، جزئی بر معاشہ
نائل اولوردی . ہونکہ برابر ، متفکرلردن ، مهندسارندن
دوقتور و حقوقشناسارندن رسمی ، اروپا وبالخاصہ فرانسہ
دارالفنوناریتہ ارسال ایدیلدی .

غزنیہ رمز و مرحوم مصطفیٰ کامل پاشا نیک فریاد لری سایہ سنده بر آئی عام نکوین ایتمہ موفقی اولدق، حکومت، آنجق بورائی عامک و مدافع لک قوتلری تأثیریلہ مکتبلرک طریق اصلاحنه بطی بر صورتده توجه ایده لک قاهرده بر مکتب عالی یاپدیردی . اهالیسی اون ایکی بچق میایوندن عبارت اولان شواقبده مکتب نالیه ، درت عدده بالغ اولدی . مکتب نالیه نیک مجانا اولان قسملرینه صرف ایملک اوزره ۱۶۰۰ انکلز لیراسنک صرفه قرار ویرلدی . مکتب ابتدا ۱۶۰۰ یئره بتون موادلک تدریسنده عربی لسانی استعمال ایدیلمدی کی مکتب نالیهده وراقیم زراعی اولان بتون مالک مصریهدہ بولنن یکنه مکتب زراعتده تدریجی اولارق تدریسک عربجه اجرا ایدیلمکجه موافقت ایلدی .

حکومت حاضر نیک احراز حاکمینی تقدیر ایده بیلمه کنر ایچون مساعده ایلمک، سزه کوچوک بر حکایه نقل ایدهیم: علوم ریاضیه نیک تدریسی عربجه اجرا اولنه جفی تقرر ایتمدیکی زمان ، معارف نظاری ، انکلز معاملرک اخراجی ایچون کندینده بر اقتدار کوره نیجه اوناره عربی لسانی اوکرتدی ، تاکه بولسانه تعیم ایده بیاسینلر .

باقیکز ، بر انکلزک لسان مادرزادنن بستیون آیری اولان بر لسانه تدریس ایتمی کورمک قدر عجیب و غیر معقول بر منظره تصور اولنه بیلمی؟ طلبه ، هر کون ، بوانکلزجه نیاروده حاضر بولنور ، طبیعیدرک ، معلملر نیک سوبه . دکارمن برشی آکلمازلر و لسانلری اینی بیان باشقه معلملرک خصوصی درسارینه دوام ایتمه مجبور اولورلر .

حکومت ، بوندن سوکره ، اورویایه طلبه کوندرمک دورهنی اعاده ایلمک سنده ، انکلتره ابتدائی دارالمعلمنه یکر می طلبه کوندرمکده در . کچن سنه ، مکتب عالی شماد . تناملرینه نائل اولانلردن درت بش طلبه نی ، متخصص بولنقلری شعبه مزه ، ارسال ایتمدی . حکومتنک بودجه سی ۴۰۰ میلیون فرانقه بالغ اولان مصر مانی کی اهالیسی جوق بر مات ایچون بو ، جدا آزدلر .

برکت و برسیک ، ملت ، حکومتک قیدسزانی کوردی ، وطنهنی آکلادی ، اسکندریه یاز ، تعیم ابتدائی نی مکتبلر نه و دیگر بیوک مکتبلر نه نشر ایتمک اوزره

بر جمعیت تشکیل ایستیلر . شیمدی ، بوجعیت بر جوق مکتب ابتداییه مالک اولوب ۱۵۰۰ ی قیز اولوق اوزره بش بیک طلبه ، طالبات ، بومکتبلر ده تحصیل کورمکده در . بوندن باشقه محمد علی مدرسه سی تسمیه ایلیان صنایع و فنون ایچون بیوک بر مکتب تأسیس و سوکرالری بوکا بردار الیتام علاوه ایتمدی . بر جوق مدیریلر ده بو اثر جیهه تابع اولدیلر مصر اقلیمینک لک برکتلی مدیری اولان منوفیهده ذکور ایچون درت وانات ایچون بر مکتب ابتدائی تأسیس ایلیدی . بوندن باشقه اهالی ، بر مکتب ثانی انشا ایستیلر که یکنه مکتبلر . بعض جمعیتلر وفدا کار اشخاصک مصارفیله صنایع مکتبلری انشا ایلیدی .

جمعیت خیریة اسلامیه ، قاهرده مختلف مجلسارده یدی مکتب کشار ایتمدی . رئیس مز ، مرحوم مصطفیٰ کامل پاشا و افتادن مقدم ، ناک طلبه سی مجانا تحصیل ایتمک اوزره قاهرده بر مکتب ابتدائی انشا ایتمدی ، بزده تعیم عالی بی نظر اعتباره آلاق حر بر مؤسسه مصریه انشا ایتمک فکر نه بواندق . بوفکر مز مرحوم مصطفیٰ کامل پاشایه راجعدر .

بومؤسسه وظیفه نیک هیئت اداره سی ، تدریساتک نظامی عربجه ، فرانسزجه ، وانکلزجه اولوق اوزره اقتصادی و سیاسی مسامره شکله وضع ایتمدی . سوکرالری ادبیات و علوم سیاسیة و اقتصادیة ایچون بکی بر قسم انشا اولندی ، مؤسسه مذکورده کله جک تشرین نایمک ابتدا سنده طلبه لاره قاپولری کشاره ایده جکدر . مؤسسه نیک وارداتی تزیاید ایتمکجه دیگر اقسامده حاضر بولنه جقدر .

عربجه تدریسه منتدر معلملر یتشدرمک ایچون هیئت اداره هر بریسی بر شعبه علمده اختصاص کسب ایتمک اوزره اکثریمی عالی شماد تنامه لاره نائل اولمش ، اورویایه اون طقوز طلبه کوندردی . بوطلبه ، فرانسه ، آلمانیا ، ایٹالیا وانکلتره ی کیندی . امید ای دیورزک ، بومؤسسه اسماعیل زماننده یتشدرک و شمدی سیرتاری بستیون غائب اولارق سکومت حالیه نیک بوناره نائل ذوات احضار ایده مدیکی عالملرک برنی طوته جق طلبه یتشدریر .

خطوات زرقی باشلادی زکیینلرک فدا کارلقلاری وطنپر . و لریک غیرتاری سایه سنده معسرده سویه عرفانیه آرز پر .

اصل احتیاج

(محترم ہمشیرم سربالی عالیہ خانم افندی حضرت نیندا)

— سلائیک سیاحتی و ایکی آیدنبری مشاغل ذاتیہ مک
نی قلمی آلمہ آلمہ جق درجہ یورمی — اسلامیات
نقطہ نظر ندن اعطاسنہ مجبور اولدیم جوانی مع التأسف
بوکونہ قدر تأخیرہ سبب اولدی . فقط بوتون مدرجاتی
تأثیرہ اوقودیم و آلدیم حصہ تأثرہ کونارجہ دوشوندیکم
مقدس (تعارف مسلمینہ) بوندن سوکرہ دھاصیق یازہ جنمی
وعد و تأخیر مشروعدن متولد قصورمک عقوبتی رجا
ایدرم ہمشیرم . کلام خصوصات مہمہ بہ :

— آچیقجہ یازہ مقامی تینی بیوریورسکوز . لکن
یازدیغکز شو « دنیاہ کندیلرینی انجق توات یا بق ایچین
کلمش ظن ایدن روسیہ لی اسلام قادیلرینک او بومش اولدینی
حسیناترینی حرکتہ کتیررسہ و بونک نتیجہ طبیعیہ سی
اولہرق عثمانلی اسلام ہمشیرہ لرندن درس آلمہ برآن اول
شباب ایدرلرسہ ایستہ او وقت بزلمسعود و بختیار اولہ جفرہ
جلہ سیلہ اسباب انحطاطمزی بالذات میدانہ قویوریورسکوز !!
اوت عثمانلی ہمشیرہ لر یکزده (رقسم قلبی مستثنا . .)
ہرشیدن اول تواتی دوشونیرلر ، حتی لسان اجنبیہ نی ،
ادیاتی ، رساملنی کندیلرینی بکندیرمک ایچین فضلہ
تزیینات مقامندہ قبول ایدرلر . — معلوماتی — دنیلسون
دیہ کوستریش اولہرق مطالعہ دہ بولنورلر . عجباً — محتویات
محققانہ سیلہ اسلام قبلرینی تترہ دن — تعارف مسلمینی قاچ
خاتم اوقومقدہ در ؟ . . ہنوز اسمنی بیلہ اوکرنیمہ نلر منک

موجودیتی یوزدہ طقسان بش اولدیغنہ ایٹایکوز !

بونکہ برابر عثمانلی خانلرینی تخطہ ایتہ ملیدر . زیرا
اونلرک بوتکاسلاری بیہ ارککار منک خطای محضیدر !
تزییناتہ عائد اوائی طائیدہ قری کچی ، عالم اسلامیندہ
شمعہ اتحاد اولان تعارف مسلمین و امثالنی) دہ کتیروب
قادیلرینی تنویرہ ، ایقظہ چالیشہلر اولمازی ؟

کچنلرہ واپور فاراسندہ ، زمانمک نورالافکار کسج
خانلرینہ نصایحی محتوی برخطابہ دہ بولمشدیم . ایچلرندن
بری بکا شو جوانی ویردی :

زمان سوکرہ تعالی ایدہ جکدر . شمعی اوروپاہ آمریقادہ
پدرلرینک مصارفیلہ تحصیل ایدن تقریباً اتی یوز طلبہ
واردر . بونلرک اوج یوزی فرانسدہ در . کنچار من داٹما
فرانسہ مکتببارینی ترجیح ایدیورلر چونکہ اوراہ طبیعتارینہ
موافق برواسطہ بوانیور . وقیمتدار مہادی حریتی ارتضاع
ایدیورلر .

شونیدہ ذکر ایتہ دن صرف نظر ایدہ میہ جکزکہ
مؤسسہ ایچون لازم اولہ جق معاوتی منع ایتک اوزرہ
لورد کروسر ہر طرفہ منتشر کوندردی و بو مقصد جلیل
اوغرنندہ اہل اقتدارک معاونتارینی عقیم برافیدردی حکومث
حاضرہ ، تدریس عالی خصوصندہ کی بعض وظائفنی اجرا
ایتہ یور .

اسماعیل دورندن بو آنہ قدر بر مکتب عالی کشاد
ایمدی . اہالینک عددی تضاعف ایتدیکی خالدہ مکاتب
عالیہ کینہ علی حالہ قالدی . حکومت ایشمز اشخاص
یتیشدیرمکدن چکنیور . فقط بو ، برعذر غیر معقولدر :
چونکہ ملکتمزده دوقتور ، مهندس وقانون شناسلرک
عددی آذرر مآہورلر و آوقاتلر ہیاندہ بر چوق ذوات
ایسانس شہادتنامہ لرینہ نائل دکلردر .

حکومت کیچن سنہ بر قانون وضع ایدرک مدیریت
مجلسلرینک وارداتی تعدیل و تدریسہ صرف ایدیلک اوزرہ
عقارت ویرکولرندن یوزدہ بش آلمسنی امر ایتدی بلا
استثنا بتون مدیریت مجلساری بو مبالغی مکاتب موجودہ
مکاتب ابتدائیہ دارالمعلمین دارالمعلمت اصلاحہ صرف
ایتدی .

بونک ایچون آز برمدت طرفندہ بو قانونک نتایج
حسنہ سی تظاہر ایدہ جکدر . حکومت بودجہ سندن یوزدہ
بشہ معادل بر مبلغ اعطا ایتمش اولسہ ایدی تدریس ایتدا .
شیکتک تعمیمی و مجباناآجر اولنسی ممکن اولوردی رأی
عمومی و مجلس شورا اعضاسنک قوتی سایہ سندہ .

حکومت بو صورتلہ حرکت ایدہ جکدر بویلہ امل ایدیوروز .

« مابعدی وار »

صبحی ناجی